

Forfatter: Steffens, Henrich

Titel: Udrag fra Indledning til filosofiske Forelæsninger af Henrich Steffens

Citation: Steffens, Henrich: "Indledning til filosofiske Forelæsninger", i Steffens, Henrich: *Indledning til filosofiske Forelæsninger*, udg. af Johnny Kondrup ; Flemming Lundgreen-Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1996, s. 238. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-steffens01val-shoot-idm140622392273312/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Indledning til filosofiske Forelæsninger

lære. Dette kan, mener Grundtvig, være første skridt på vejen til en dybere naturforståelse, og den vej tager Werthers poesi da også. Det kan være en henvisning til optegnelsen af 12. oktober, hvor Ossian fortrænger Homer i Werthers hjerte. Grundtvigs sluttelige definition af naturanskuelse i dagbogen kommer, også i det sproglige, til at lyde ganske Steffens'sk: "Den rene Naturanskuelse bestaaer da i Evnen til med det indre Øye og Øre at skue Naturens Myther, og høre dens hemmelige Toner, som forraader en højere Betydning end den der træder frem for den almindelige Sands."³²

Steffens har utvivlsomt været en stor beundrer af Goethe. Han har engang i sine forelæsninger – i en desværre ukendt sammenhæng – erklæret, at Goethe i sine værker har "reyst sig selv et evigt Mindesmærke hvilket Han selv omsvæver lig en besjelet Sarkofag", et udtryk, som Grundtvig i dagbogen for den 8. marts 1805 med direkte henvisning til Steffens overfører til Dante og Den guddommelige Komedie.³³

Men Steffens har også kritiseret Goethes senere udvikling, principielt og skarpt, ud fra sin egen romantik. Den modne Goethe har nemlig, som Steffens ser ham, i erkendelse af menneskets begrænsning forsonet sig med tilværelsen, "Existensen", og derved givet afkald på længslen efter det ideale. Denne Steffens'ske karakteristik gjorde et uudstøtteligt indtryk på den unge Grundtvig, som også – men ud fra sin kristne tro – måtte afvise Goethes forsoning med eksistensen som en illusion. Ikke mindre end fire gange mellem 1804 og 1807 har Grundtvig citeret Steffens for dette Goethes syndefald som sand digter:

32. *Ibid.*, p. 80

33. Grundtvig-arkivet, fasc. 498 1d, fol. 39r